

**Wyrok z dnia 14 czerwca 1994 r.
I PRN 34/94**

Rozpoznanie sprawy ze stosunku pracy przez jednego sędziego bez udziału ławników narusza art. XII przepisów wprowadzających kodeks postępowania cywilnego a w konsekwencji powoduje nieważność postępowania. Skutkiem tego uchybienia jest uchylenie orzeczenia wydanego przez tak obsadzony sąd i zniesienie postępowania dotkniętego nieważnością.

Przewodniczący SSN: Maria Mańkowska, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca),

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 1994 r. sprawy z powództwa Zarządu Miasta i Gminy w S. przeciwko Andrzejowi I. o zapłatę na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 9 października 1991 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok, zniósł dotychczasowe postępowanie w sprawie i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Poznaniu - Sądowi Pracy.

U z a s a d n i e n i e

W pozwie złożonym dnia 14 czerwca 1991 r. do Sądu Rejonowego w Poznaniu Zarząd Miasta i Gminy w S. żądał zasądzenia od powoda Andrzeja I. kwoty 8.910.249 zł. z ustawowymi odsetkami. Podstawę żądania - jak to wynika z uzasadnienia pozwu i dołączonych do pozwu dokumentów - stanowił stosunek pracy z pozwanym jako dyrektorem Ośrodka Sportu i Rekreacji w S. w związku z twierdzeniem strony powodowej, że pozwany pobrał nienależnie zawyżone wynagrodzenie za pracę.

W wyroku zaocznym z dnia 9 października 1991 r., który został wydany przez jednego sędziego bez udziału ławników, Sąd Rejonowy w Poznaniu uwzględnił w całości żądanie pozwu, zasądzając od pozwanego na rzecz Zarządu Miasta i Gminy w S. żądane kwoty wraz z kosztami postępowania.

W rewizji nadzwyczajnej od tego wyroku wniesionej do Sądu Najwyższego 13 maja 1994 r. Minister Sprawiedliwości zarzucił rażące naruszenie art. XII przepisów wprowadzających k.p.c. i art. 139 § 1 k.p.c. oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej na skutek rozpoznania sprawy z zakresu prawa pracy przez jednego sędziego oraz przez bezpodstawne przyjęcie skuteczności zastępczego doręczenia pozwanemu zawiadomienia o rozprawie pomimo niewyjaśnienia, czy o złożeniu tego zawiadomienia urząd pocztowy zawiadomił adresata w sposób określony w art. 139 § 1 k.p.c. Wniosek rewizji nadzwyczajnej dotyczył uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Poznaniu - Sądowi Pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. XII przepisów prowadzących k.p.c. dopuszcza w drodze zarządzenia prezesa sądu rejonowego - rozpoznanie każdej sprawy należącej do właściwości tego sądu przez jednego sędziego, wyraźnie zastrzegając, że nie dotyczy to jednak spraw ze stosunków rodzinnych i ze stosunku pracy. W tych ostatnich zatem sprawach powołany przepis szczególny co do składu sądu nie ma zastosowania co oznacza, że rozpoznanie sprawy ze stosunku pracy następuje - zgodnie z zasadą określoną w art. 47 § 1 k.p.c. - w składzie jednego sędziego jako przewodniczącego oraz dwóch ławników. Kwestionowany wyrok został wydany bez udziału ławników w sprawie z pozwu zakładu pracy przeciwko pracownikowi o zwrot nadpłaconego wynagrodzenia za pracę, co pozwala przyjąć zasadność oceny przedstawionej w rewizji nadzwyczajnej, że jest to sprawa ze stosunku pracy w rozumieniu art. XII przepisów wprowadzających k.p.c. oraz art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c. Wydanie tego wyroku z naruszeniem przepisów o składzie sądu powoduje nieważność postępowania (art. 369 pkt 4 k.p.c.). Jeżeli ponadto w rewizji nadzwyczajnej zasadnie zarzucano, że do wydania przedmiotowego wyroku zaocznego doszło bez upewnienia się przez sąd czy pozwany został zawiadomiony o rozprawie - to zgodzić się trzeba z Ministrem Sprawiedliwości, że wskazane naruszenia uzasadniają ich kwalifikację nie tylko w kategorii rażącego naruszenia prawa a także naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji - stosownie do art. 422 § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 388 § 2 k.p.c. i art. 423 k.p.c. - należało uchylić zaskarżony wyrok i znosząc dotychczasowe - dotknięte nieważnością postępowanie przed Sądem Rejonowym w Poznaniu - przekazać sprawę do rozpoznania właściwemu Sądowi Rejonowemu w Poznaniu-Sądowi Pracy.